

Wspólne wezwanie do działania w sprawie e-booków

Europejskie biblioteki od dawna odgrywają istotną rolę w realizacji praw obywatelskich - dostępu do informacji, edukacji, badań i kultury, który jest niezbędny dla utrzymania demokracji. Stanowią wsparcie dla dobrze funkcjonującego życia obywatelskiego i społecznego, podstawę dla rozwoju nauki i innowacji oraz zapewniają ochronę pamięci o świecie. Znaczenie społeczne i gospodarcze bibliotek jest niezwykle istotne, co sprawia, że ich rola i funkcje znajdują odzwierciedlenie w szeregu różnych regulacji prawnych.

Żyjemy w coraz bardziej połączonym świecie, a potrzeby społeczeństwa i przemysłu najlepiej są w stanie zaspokoić biblioteki oferujące dostęp do jak najszerszej oferty materiałów w postaci fizycznej i cyfrowej, w tym e-booków.

Niepokojący jest jednak fakt, że obecne sposoby działania, narzucane warunki licencyjne i rynek funkcjonowania e-booków podważają zdolność bibliotek do pełnienia ich tradycyjnych i podstawowych funkcji.

Konieczne jest zapewnienie, aby rynek e-booków funkcjonował w sposób umożliwiający bibliotekom wykonywanie ich pracy i zapewniał możliwość wypełniania ich obowiązków związanych z interesem publicznym, w jasnych ramach prawnych. Istniejące obecnie alternatywne rozwiązania polegają na dobrowolnych działaniach wydawców i nie zapewniają pełnego dostępu.

Działania rządu są zatem niezbędne na wszystkich trzech poniższych frontach:

1. Zagwarantowanie w prawie, że biblioteki będą mogły nabywać, chronić i wypożyczać elektronicznie zdigitalizowane dzieła analogowe oraz dzieła, które powstały w formie cyfrowej, takie jak e-booki, na tych samych zasadach, na jakich wypożyczają dzieła w postaci fizycznej. Takie rozwiązanie umożliwi bardziej konstruktywne negocjacje między bibliotekami a podmiotami praw autorskich.
2. Podjęcie prac nad zapewnieniem, aby platformy świadczące usługę e-wypożyczeń działały w sposób, który jest najlepszy dla bibliotek, ich użytkowników i autorów.
3. Oprócz reformy praw autorskich i regulacji rynku, wspieranie dalszych badań dynamiki rynku e-booków i ich wpływu na realizację celów interesu publicznego. Posłuży to również do kształtowania szerszej polityki kulturalnej, edukacyjnej i badawczej.

Pozytywne działania w powyższych obszarach będą wspólnie wspierać trwałe przejście do zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu modelu rynku e-booków, który wykorzystuje ich potencjał w zakresie wspierania dostępu do badań, edukacji i kultury, a tym samym do tworzenia bardziej demokratycznych i inkluzywnych społeczeństw.

Digital Library Association of Armenia

Belgian Association for Documentation (ABD-BVD)

VVBAD – Flemish Association of Librarians, Archivists and Documentalists

Bulgarian Library and Information Association

Association of Library and Information Professionals of the Czech Republic

Estonian Librarians' Association

Finnish Library Association

German Library Association

Association of Greek Librarians and Information Scientists
Association of Hungarian Librarians
Library Association of Ireland
AIB – Associazione Italiana Biblioteche
The Library Association of Latvia
Lithuanian Librarians Association
UKB – Universiteitsbibliotheken en Nationale Bibliotheek
Polish Librarians Association
Conference of Directors of Academic Libraries of Polish Schools
BAD – Portuguese Association of Librarians, Archivists, Information and Documentation Professionals
Serbian Library Association
Slovenian Public Libraries Association
FESABID – Spanish Federation of Library, Archive and Museum Associations
The Swedish Library Association
Chartered Institute of Library and Information Professionals (CILIP)
EBLIDA – European Bureau of Library, Information and Documentation Associations
EAHIL – European Association for Health Information and Libraries
IFLA